

μένα στήθη, οι λουλουδιές έκεινοι στέχου, ενώ προχωρούσε πάντα τ'ιλά-δειλά πρὸ τὴν ἀσημένια ἀκροθαλασσιὰ δὲ πικρὸς τοῦ τυφλοῦ ἴσκιος...

Δὲν εἶχε γεννηθῇ μὲ στυγὰ τὰ μάτια. Δὲν εἶχε γεννηθῇ μὲ ταύλινια τοῦ μαρμαροῦ στὴν ὄψι του.

Δὲν εἶχε πᾶντα ἔρημος, χωρὶς συντροφιά.

Κάποτε ἔλαμπαν κι' αὐτοῦ ἀπὸ ζωὴ κι' ὡμορφιά τὰ μεγάλα μάτια στὴν πρόσχαρη μορφὴ του, ἀλλὰ τυχὴ κακὴ, καὶ μὲ μέρη ἐκεῖ ποὺ ἀγνάντευε τὰ πλούσια χρώματα τοῦ ἥλιου καὶ τὴς μυριόχρωμες φωτιᾶς του τὴς αἰθεροπλασμένες ποὺ σκορποῦνταν ζωηρὰ ἀπ' τῆς θάλασσας τὰ διαμαντίνια δάθη, ἐννοίωσες μιὰ σκέπη νὰ κατεβαίνει ἀπάνω τους, σκέπη ποῦσθινε τὸ φῶς κι' ἀπλώνει μιὰ μαυρίλα.

Ἀπὸ ἐκεῖνη τὴ στιγμή ἦταν τυφλός. Κ' ἔγινε τυφλός γιατί θέλησε-ὁ φτωχὸς-νὰ ἰδῇ γιὰ λίγο καὶ νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ κλείσῃ στὰ στήθη του τὴ ποίησι καὶ τὴν ἡδυπάθεια τῆς γλυκειᾶς τῆς φλογερᾶς εἰκόνας ποὺ ἔαπλώνονταν ζωντανὰ ὑπὸ τὴν μίτη! Γιατί 'θέλησε ν' ἀντικρύσῃ τὸ φῶς!

'Αλλοίμονο! Ἀλλὰ καὶ ποῖον, δὲ θαμπώνει ἡ ὡμορφιά ἡ ἀληθινή, καὶ ποῖον δὲ κρατεῖ σὲ ἔκστασι καὶ σὲ γοῦντα;

Εὐτυχισμένοι 'καίνοι ποὺ δὲ χάνουν τὸ φῶς τους ἀντικρύζοντας τοῦ ἥλιου τὰ χρυσάφια, εὐτυχισμένοι 'καίνοι ποὺ μποροῦν στὴς ἀγάπης τὰς τέτοις στέκονται ἀναίσθητοι μὲ μαρμαρωμένη τὴ καρδιά...

Ναί! δὲν εἶχε γεννηθῇ μὲ στυγμένα τὰ μάτια.

Δὲν εἶχε πᾶντα ἔρημος, χωρὶς συντροφιά.

'Αλλοτε... σὲ περασμένα χρόνια—πόσες φορές δὲν εἶχε ὀνειρευθῇ στὰ μέρη αὐτὰ τὰγαπημένα, πόσες φορές δὲν εἶχε μεθύσει μὲ τὰ ὕδα τὰ τρυφερὰ φιλήματα τῆς πρώτης ἀγάπης του, πόσες φορές δὲν εἶχε λιγοθυμήσει ἀπ' τὰ παράφορα τὰ σφιχτὰ ἀγκαλιὰςματὰ τοῦ πρώτου ἔρωτός του, πόσες φορές δὲν εἶχε ἀλλάξει λόγια θερμὰ μὲ τὴ λατρευτὴ του ψυχῇ, τὴ ψυχῇ ἐκεῖνη ποὺ τῆς δυττωχίας τὰ κύματα ἔσπρωξαν μακριὰ, μακριὰ, σάλλα μέρη, μακριὰ του...

Ὡ πόσες, πόσες φορές δὲν εἶχε τραγουδήσει μαζί της τὰ γλυκύτατα αὐτὰ τραγούδι, τὸ τραγούδι ποὺ σκορπούσε καὶ τώρα μὲ πόνο, περπατώντας μοναχὸς στὰ λατρευτὰ αὐτὰ μέρη ποὺ εἶχε γνωρίσει ἄλλοτε τὴ ζωὴ, γυρεύοντας τὸ εἶδωλό τῆς στυγμένης του εὐτυχίας, ἀναζητώντας τὴ χαμένη ἀγάπη του... Καὶ προχωροῦσε πάντα δειλὰ-δειλὰ πρὸς τὴν ἀσημένια ἀκροθαλασσιὰ δὲ πικρὸς τοῦ τυφλοῦ ἴσκιος...

Κ' ἡ τρεμουλιαστὴ φωνὴ ἀπομακρύνονταν ὁλοένα...

Σὲ δυο-τρία καλοκαίρια ἔτυχε νὰ ξαναπεράσω ἀπὸ 'καίνα τὰ μέρη. Καὶ τὸ πρῶτο πικρὸ ἄκουσμα ἦταν ὁ θάνατος τοῦ τυφλοῦ, ὁ θάνατος τοῦ δυστυχισμένου ἐκείνου ποὺ ἴσα μὲ τότε σερνόταν στὴ γῆ κυνηγώντας ἀδιάσκαπα φαντάσματα καὶ σκιές.

Κ' ἐπῆγα ἕνα γλυκὸ γλυκὸ βράδυ στὸ φτωχικὸ του τέρο στὸν τάφο ἐκείνου ποὺ γιὰ μόνον στολίδι του εἶχε λίγ' ἀργιολούουδα, καὶ μιὰς ἐτιᾶς τὰ σκιερὰ κλωνάρια ποῦ-

πεφταν πᾶν' ἀπ' τὸ χῶμα προστατεύοντας τὸ παγωμένο κορμί, καὶ χαρίζοντας συντροφιά στὸν ἐρημίτη.

Μὰ μόλις σκύβω γιὰ νὰ φιλήσω τὸ σταυρὸ του, ἄκουσα σιγανὰ σιγανὰ νὰ σκορποῦνται—λὲς καὶ τὴς ἔσπρωχνε κάποιον ἄγνωστο πνοή, κάποιον ὑπερκόσμιον ἀγέρι, οἱ ἄρμονικὲς ἐκείνες νότες ποῦχαν ἄλλοτε χαϊδέψει μὲ τὴ μελαγχολία τους τὴ καρδιά μου, ἄκουσα τὸ πένθιμο, καὶ πάλι, τραγοῦδι τοῦ τυφλοῦ, κ' ἕνα δάκρυ βαθεῖας πίκρας ἀπ' τὰ μάτια μου κύλισε.

Ποιὸς ξέρε;...

Μπορεῖ νάταν ἡ ψυχὴ τοῦ τυφλοῦ ποὺ τραγουδοῦσε ἄκόμα τὸ λατρευτὸ τῆς τραγοῦδι γυρεύοντας μ' αὐτὸ τὸ εἶδωλό τῆς στυγμένης του εὐτυχίας, ζητώντας ἀδιάσκαπα τὴ χαμένη ἀγάπη του...

ΕΙΡΗΝΗ ΜΕΓΑΠΑΝΟΥ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

—'Ενα μεγάλο ψέμα εἶπαν αἱ «Ἀθηναί» προχτές.

— Πῶς δηλ. εἰς ἔγκριτος ἐκ Παξῶν πολιτευτὴς κτλ. κτλ. ἀποχωρήσας ἀπὸ μακροῦ τῆς ἐνεργοῦ δημοσιογραφίας ἀγνοεῖ τίνες γράφουν καὶ πῶς γράφουν ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων.

— Ψέμα! Ψέμα! Ὁ ἔγκριτος κτλ. κ. Βελιαντῆς ξέρε πολὺ καλὰ καὶ τίνες γράφουν καὶ πῶς γράφουν καὶ γιατί γράφουν τὸ κάθε τι ἰδίως στὴν ἐφημερίδα τοῦ ἐγκριτωτάτου κ. Πύπ.

— Κρίμα! Ὁ κ. Πολύβιος Κουρούπης ἡ Σαχλίκος, οὔτε σάχλες δὲν μπορεῖ νὰ γράψῃ πιά.

— Τὸ ἀποδείξει μὲ μιὰ ἀπόπειρα ἀνγούλας ποὺ μᾶς ἐσπερίσθη μὲ τὴν «Ἐσπερινή» τῆς περασμένης Τετάρτης.

— Κι' ὅμως ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔγραψε ἄλλοτε τίς δυὸ Διαθῆκες ποὺ ἐξερνοδόλησε ὅλος ὁ ντουναῖς—φιλοσοφικώτατα πάντοτε.

— Τὸν κ. Πολύβιο Κουρούπη τὸν ἐτίτλοφόρησε καὶ ποῖος Βίκτωρα Οὐγκὼ τοῦ Ψυρῆ.

— Καὶ ὁ κάποιος αὐτός, μᾶς λένε, εἶχε ἄλλοτε μεγάλη νταραβέρια μὲ τοῦ Ψυρῆ τὰ πασσατσίδικα.

— Τί ὁμορφα καὶ τί ἐποικοδομητικὰ ποὺ εἶναι τὰ ἀναγνώσματα ποὺ γίνονται στὸ γραφεῖο «Παναθηναίων»!

— Προχτές κάποιος ἀρχιμανδρίτης τοῦ Παναγίου Τάφου μίλησε γιὰ τὰ ἱεροσόλυμα «ἐν ὑποκρούσει κλειδοκυμβάλου» καθὼς μᾶς πληροφόρησε ἡ «Ἐστία».

— Τὴν ἄλλη βδομάδα θὰ μιλήσῃ ὁ κ. Σερνέπουλος γιὰ τοὺς «Μαλλιαροὺς» μετὰ προβολῆς φωτεινῶν εἰκόνων... καὶ σκέψωμεν.

— Πρῶτη πρῶτη θὰ προσβάλλῃ, λένε, τὴν εἰκόνα τοῦ χαριτοβρότου ἀντιπροσώπου τοῦ Ζᾶν Μωρεάς.

— Τὴν παραπάνω δὲ ἔδομάδα μὲ κυρία πολὺ ὁμορφή, θάπαγγελλῃ ἕνα μωρόλογο τοῦ κ. Ι. Δαμβέρρη, ἡ ἕνα φύλλο τῶν «Πατριῶν», ἂν δὲν εἶναι ἔτοιμος ὁ μονόλογος.

— Ὁ κ. Κίμων ὁ Μιχαηλίδης δὲν θάπαγγελλῃ, καθὼς ἐμάθαμε, τὰ δυὸ πολύκροτα ἄρθρα του ποὺ ἐδημοσίευσεν

στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τῶν «Παναθηναίων»... γιὰ νὰ μὴ λιποθυμήσουν οἱ κυρίες!

— Ἰσα μὲ τώρα λιγοθυμοῦσε τίς κυρίες μὲ τὰ ποιηματαῖ του μονάχα ὁ κ. Μελαχρινός.

— Δυὸ σπουδαῖστα βιβλία ἀναγγέλλονται:

— Τὰ γλωσσικὰ ἄρθρα τοῦ κ. Κανελλίδου τῶν «Καιρῶν» καὶ τὸ γλωσσικὸν ἀνάγνωσμα τοῦ κ. Φραγκιά «Φραγκιάς ἀνὴρ τοῦτέστιν ὁ Γαλλίας κτλ.

— Μὴ ξεχνᾶτε πῶς βρισκόμαστε στὰ καρναβάλια, δίχως ὅμως κομιτάτο, ποὺ θὰ τὰ βράβευε ὀρισμένως τὰ δυὸ αὐτὰ εὐθυμώτατα ζυγγρέματα.

— Στὴν ὁδὸν Αἰόλου ἕνα μαγαζὶ ἔχει κολλήσει στὶς βιτρίνες του μεγάλα χαρτιά μὲ τὴ λέξη: «Ἐσπούλημα».

— Καὶ εἶναι ἡ πρώτη φορά, θαρροῦμε, ποῦ ἡ Ρωμέικη αὐτὴ λέξη ἐστοπίζει τὴν «ἐκουσίαν διάλυσιν» ποὺ δὲν τὴν πολυκαταλαβαίνει ὁ κοσμάκης γιατί εἶναι φράση δασκαλική, χωρὶς κανένα νόημα, ἀφοῦ κι' ὅταν ξεπουλήσῃ τὰ πράματά του τὸ μαγαζὶ δὲν διαλύεται, ἀλλὰ μένει στὴ θέση του.

— Ὁ καθηγητὴς κ. Γρ. Βερναρδάκης μίλησε τὴν περασμένη βδομάδα στὴν παράδοσί του γιὰ τὴ γλῶσσα καὶ εἶπε πῶς οἱ δημοτικιστὰς δὲν εἶναι οὔτε ἀγράμματοι οὔτε προδότες.

— Μονάχα δὲ ἕνας φοιτητὴς, ὁ κ. Ζερβός, τὸν ἐχειροκρότησε γιατί διδάξε τὴν ἀλήθεια.

— Ἄν δίδασκε Μιστριώτικες ψευτιὲς ὅλοι θὰ τὸν χειροκροτοῦσαν, γιατί ὅλοι θαυμάζουν τὴν ψευτιά, ἐνῶ τὴν ἀλήθεια τὴ νοιώθουν μονάχα οἱ διαλεχτοί—κ' εἶναι τόσο λίγοι!

Ο ΙΔΙΟΣ

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

ΚΑΤΩ Η ΨΕΥΤΙΑ

Φαίνεται ὅτι ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα καμμιά ἀλήθεια δὲν μπορεῖ νὰ εὐδοκίμησῃ γιατί τὸ ψέμα καὶ ἡ φανερὰ ἐβούλωσε τὰ μάτια μας ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννηθήκαμε, ὡς ποῦ νὰ παύσῃ ἡ αἰσθησις. Τὸ ψέμα εἶναι ἡ πρώτη τροφὴ τοῦ παιδιοῦ ποὺ ἔρχεται στὸν κόσμον· μὲ ψέμα ἀνατρέφεται ὡς ποῦ νὰ φθάσῃ τὴ σχολικὴ ἡλικία. Ἐρχεται στὸ σχολεὸ καὶ τὰ μόνον ἐφόδια ποὺ φέρνει ἀπὸ τὸ σπίτι εἶναι ἡ ψευτιά καὶ ἡ προσποίησης. Ἐνα μόνον ἔχει γερό καὶ ἀπάνω σ' αὐτὸ ἀρχίζει ἡ Παιδαγωγικὴ νὰ κτίξῃ τὸ πνευματικὸ οἰκοδόμημα: αὐτὸ εἶναι ἡ ζωντανὴ γλῶσσα ποὺ ἄκουσε ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ τὴ μάνα του ἀπὸ τὰ γε' τονόπουλα, ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς, ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ ἀπὸ ὅλους πέρα πέρα τοὺς σχετικούς.

Μέσα σὲ τόσα ψέματα καὶ μιὰ ἀλήθεια θὰ ἡ-

τὰ κομμάτια με τὴ σειρά: τὸ πρῶτο στὸν ἄη Βασίλη καὶ τῆλλα ἀρχίζοντας ἀπ' τὸν πιὸ γερωνότερο καὶ πηγαίνοντας στὸν πιὸ νέο. Μὰ στῆς κερὰ Λενιὸς τὸ σπιτικό, δὲν εἶταν πολλοὶ ποὺ θὲ νὰ μοιραζοῦνταν ἀνάμεσά τους τὰ κομμάτια τῆς πίτας. Ὑστερὶς ἀπ' τὸν ἄη Βασίλη, μνήσκανε τὰ μερικὰ μόνον τῆς κερὰ Λενιὸς καὶ τῆς κόρης τῆς.

— Μὴν ξεχάσης, κόρη μου, νὰ κρύψῃς τὴν πρώτη βούκκα σου γιὰ τὸ μαξιλλάρι, λέγει ἡ μάνα τῆς κόρης.

— Μπα! μαννίστα μου, ποτέ σου δὲ μοῦ εἶπες ὡς τώρα νὰ βάλω κάτω ἀπ' τὰ μαξιλλάρια μου, τὴν πρώτη βούκκα ἀπ' τὸ μερικὸ τῆς πίτας μου. Γιατί φέτος μοῦτ' ὅ λές;

— Γιατί φέτος πιά, παιδί μου, εἶσαι κατέλλα σὲ ἡλικία, τῆς παντρεῖας, Βασιλική μου, καὶ πρέπει νὰ παντρεθῇς. Μὴν ξεχάσης λοιπὸν τὴ βούκκα γιὰ νὰ διοῦμε πιὸ νέο θὰ σοῦ στειλῇ στὸν νεῖρό σου ὁ ἄη Βασίλης.

— Μὰ κείνον ποὺ θὰ δίδῃ στὸν νεῖρό μου, ἐκείνον θὰ παρῶ μέσα στὸ χρόνο;

— Ναί, παιδί μου, ἔτσι λένε, κ' ἔτσι εἶναι ὁ ἄη Βασίλης τὸν φανεώνει πρῶτα στὸν νεῖρο τοῦ κορτιοῦ καὶ ὕστερα στὸν ζῦπνο.

Ταράχτηκε ἡ κόρη ἡ ἀγνή, ταράχτηκε ἀκούον-

τας τὰ λόγια τῆς μάνας τῆς, γιατί δὲν καταλάβαινε τὸ νόημά τους. Μπα; κ' ἡ μάνα τῆς τὴν βρέθηκε πιά καὶ θέλει νὰ τὴν παντρεθῇ γιὰ νὰ τὴν ξεφορτωθῇ; μπα; κ' εἶτανε περιττὴ μέσα στὸ σπίτι!... καὶ βαριοκαρδίσει μάλιστα κομμάτι, βαριοκαρδίσει γιὰ κείνον ποὺ θὰ τὴν ἔπαιρνε μέσ' ἀπ' τὴν ἀγκαλιά τῆς μάνας τῆς.

Σὲ λιγάκι βρέθηκε στὸ καταστρο καὶ ἀπαλὸ κρεββάτι τῆς, μονάχη στὴν παρθενικὴν τῆς καμαρίτσα κι' ἄρχισε πάλι νὰ συλλογᾶται τὰ λόγια τῆς μαννούλας τῆς. Δὲν καταλάβαινε ἡ καμένη καὶ προσπάθησε νὰ βρῇ μέσα σ' αὐτὰ μιὰ βαθιὰ σκέψη. Λίγο, λίγο τῆς φάνηκε πῶς δὲν εἶτανε πιά καὶ τόσο κακὰ τὰ λόγια τῆς μαννούλας τῆς καὶ πῶς μπορούσαν ἴσως νὰ εἶτανε καὶ γιὰ καλὸ τῆς καὶ γιὰ καλὸ τῆς θάτανε, ἀφοῦ τὴν ἀγάττει σὰν εἰκόνα.

Λίγο, λίγο μάλιστα, τῆς φάνηκε πῶς ἂν παντρεθῇ, θὰ πᾶσῃ πιά αὐτὴ ἡ μοναξιά, θὰ πᾶσῃ κι αὐτὸς ὁ πόθος ποὺ τῆς πονοῦσε τὴν καρδιά, ὅταν οἱ φίληνάδες τῆς γελούσανε καὶ κείνη δὲν μπορούσε νὰ γελάσῃ, γιατί εἶτανε ὀρφανὴ καὶ μονάχη τῆς φάνηκε ποὺ θὰ μπορούσε πιά νὰ μπῇ, νὰ βγῇ, νὰ διασκεδάσῃ σὰν ὅλες, ποὺ θὰ εἶχε ἕνα στυλό, μιὰ προστασία, καὶ λίγο, λίγο ἄρχισε νὰ τὸν ἀγαπᾷ αὐτόνα ποὺ θὰ τῆς δώσῃ τόσα καλὰ μαζωμένα, ποὺ θὰ τῆς

δώσῃ τὴν εὐτυχία καὶ τὴ χαρὰ δὲν τότε μισοῦσε πιά, μάλιστα τότε φανταζότανε κιόλας ὁμορφο, τοῦ ἔβαζε γύρο στὸ ἄσπρο του τὸ κούτελλο ὁμορφα μαῦρα μαλλιά, τοῦδινε μαῦρα ὁμορφα μάτια, μπόγι ἀψηλὸ καὶ καλοκαμωμένο, σπουδὴ, πολλὴ φρόνηση καὶ καλὴ καρδιά, ἄχ! καρδιά καλὴ πρῶτα ἀπ' ὅλα, καλὴ καρδιά γιὰ νὰ τὴν ἀγαπᾷ, γιατί κι' αὐτὴ θὰ τὸν ἀγάπαι μὲ ὅλη τὴ δύναμιν τῆς ψυχῆς τῆς, μὲ ὅλη τῆς τὴν καρδιά, τὸ καλὸ αὐτὸ παλληκάρι, θὰ τὸ λάτρευε σὰν τὴ μάνα τῆς, ποὺ τὴ μεγάλωσε, σὰν τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τῆς, καὶ κάθε πρῶτ' ὅθ προσεφκούσανε στὸ Θεὸ καὶ θὲ νὰ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὸν βοηθᾷ καὶ νὰ τὸν προστατεύῃ.

Μὰ τί εἶναι τοῦτο τὸ μέρος ποὺ βρίσκεται ἡ Βασιλικούλα, τί ὁμορφα ποὺ εἶναι! Μονάχη μέσα σὲ μιὰ ὀλόχρυση κάμαρα, παντοῦ μεταξωτὲς καρέγλες, παντοῦ χαλιὰ καὶ λούσσα, μόνον φῶς δὲν ἔχει πολὺ ἡ κάμαρα γιὰ νὰ μπορέσῃ ἡ Βασιλικὴ νὰ διῇ καλὰ τὴν ὁμορφιά καὶ τὴ μεγαλοπρέπεια ποὺ τὴν τριγυρίζανε.

Ἀξάφνα ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ προσβάλλει οὐφ! μὲ τί ἄσχημος ἄνθρωπος ἕνας γέρος μὲ μούτρα κατακόκκινα, μὲ βρώμικα ἄσπρα μαλλιά, μὲ γουρλωμένα κι ἄγρια μάτια, πολὺ ἄγρια μάτια, μὲ χέρια μακριὰ καὶ δάχτυλα καμπυλωτά· γιατί νάναι ἀραγες καμ-